

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Marijn van Leeuwen, Bastiaan van der Valk, Mieke Mertens	Datum	11 maart 2025
E-mail	marijn.van.leeuwen@utrecht.nl	Kenmerk	30181904
Type brief	Aanbiedingsbrief	Onderwerp	Tussenevaluatie Jongerenwerk Utrecht
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Jeugd en Jeugdzorg en Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de tussenevaluatie naar Stichting Jongerenwerk Utrecht (hierna Stichting JoU), uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut. De aanleiding van deze tussenevaluatie is de [toezegging](#) bij de door uw raad vastgestelde [nota van uitgangspunten jongerenwerk Utrecht 2020-2026 \(zie beslispunt 3\)](#).

De tussenevaluatie van het jongerenwerk in Utrecht betreft de tweede en tevens laatste tussenevaluatie in de looptijd van de huidige subsidieregeling jongerenwerk uitgevoerd door Stichting JoU.

Het eindrapport bevat conclusies over de aannemelijke effecten van de inzet van Stichting JoU op de doelstellingen van de lopende subsidie. Ook zijn er aanbevelingen gedaan met het oog op de nieuwe opdrachtverstrekking voor het jongerenwerk in Utrecht vanaf 2027. Voor het volledige eindrapport “*Tussenevaluatie Stichting Jongerenwerk Utrecht*” verwijzen wij u naar de bijlage.

Bevindingen

Conclusies en aanbevelingen

Het Verwey-Jonker Instituut concludeert op basis van de documenten, literatuur en gesprekken dat Stichting JoU een positieve impact heeft op de ontwikkeling van jongeren in Utrecht. De uitkomsten van de evaluatie worden meegenomen in de verdere beleidsperiode en nieuwe opdracht voor het jongerenwerk. Aanbevelingen zijn onder andere het extra inzetten op de beeldvorming over het jongerenwerk, het verduidelijken van de rol van de schooljongerenwerker, en de (bredere) afstemming met partners binnen het sociaal domein. Ook wordt er gewezen op het belang van aandacht en ondersteuning voor de randvoorwaarden van langdurige vertrouwensrelaties en continuïteit, die zo belangrijk zijn voor impactvol jongerenwerk. Tot slot adviseert het Verwey-Jonker Instituut om te zoeken naar manieren om projecten structureel te monitoren en te evalueren, en zo te blijven leren en ontwikkelen.

Overzicht resultaten

In de tussenevaluatie is onderzoek gedaan naar onderstaande vier hoofdvragen:

1. *Hoe dragen de activiteiten van Stichting JoU bij aan de doelstellingen voor Utrechtse jongeren?*
2. *Welke aspecten van de inzet van Stichting JoU werken belemmerend of bevorderend?*

3. *Welke invloed hebben contextfactoren, zoals de nasleep van de coronaperiode, op de uitvoering van de opdracht door Stichting JoU?*
4. *Wat zijn de werkzame en belemmerende organisatorische factoren van Stichting JoU?*

Resultaten onderzoeksvraag 1:

De resultaten van de evaluatie laten zien dat de activiteiten van Stichting JoU bijdragen aan de doelstellingen die door de gemeente zijn geformuleerd voor de invulling van het jongerenwerk, door:

- Het verbinden van jongeren met hun omgeving, door structurele aanwezigheid en activiteiten in de wijken, in samenwerking met lokale partners. Dit bevordert relaties tussen jongeren, buurtbewoners en andere organisaties.
- Het stimuleren van jongeren om deel te nemen aan school, werk en vrijetijdsbesteding, door een breed scala aan activiteiten te organiseren die hun maatschappelijke betrokkenheid bevorderen. Jongeren worden actief betrokken bij de organisatie van activiteiten, wat hun verantwoordelijkheidsgevoel en zelfontplooiing stimuleert.
- Het begeleiden van jongeren bij een positieve identiteitsontwikkeling, door individuele begeleiding en groepsactiviteiten die zich richten op het (verder) ontwikkelen van hun talenten en op het ontdekken wat ze (niet) leuk vinden. Dit bevordert onder andere hun zelfbewustzijn en zelfwaarde.
- Het voorkomen en signaleren van risicogedrag, door een uitgebreid, consistent aanbod gericht op het begeleiden van jongeren voordat ze risicogedrag vertonen. Hierbij wordt gewerkt vanuit een integrale aanpak, met veel aandacht voor positieve veiligheid en een vertrouwensband tussen jongerenwerker en jongeren.

Resultaten onderzoeksvraag 2 en 4:

Uit de verschillende bronnen zijn bevorderende en belemmerende aspecten met betrekking tot de inzet en organisatie van Stichting JoU geconstateerd.

De vijf belangrijkste bevorderende aspecten:

- Het actief betrekken van jongeren bij het organiseren van activiteiten, waarbij zij regie en verantwoordelijkheid krijgen.
- Het aanwezig zijn in en verbinden van de verschillende leefwerelden van jongeren, en de laagdrempelige bereikbaarheid van de jongerenwerker hierbij.
- De nadruk op een gelijkwaardige vertrouwensband tussen jongere en jongerenwerker.
- De focus op een positieve identiteitsontwikkeling van jongeren.
- De multi-methodische aanpak, waarbij actief wordt samengewerkt met partners in het sociaal domein en veiligheidsdomein.

De vijf belangrijkste belemmerende aspecten:

- Het imago van jongerenwerk dat soms bestaat bij samenwerkingspartners en jongeren, dat het alleen hulpverlening biedt en zich uitsluitend richt op probleemjongeren.
- Onduidelijkheid over de rol van de schooljongerenwerker, met name over een gelijkwaardige relatie met de leerling versus een gezagsrelatie.
- De vele vragen aan het jongerenwerk, die soms groter zijn dan de capaciteit, en de complexiteit van het maken van keuzes over waar prioriteit aan te geven.
- De kwetsbaarheid van projecten voor personeelwisselingen, veel hangt namelijk af van de vertrouwensband tussen jongere en jongerenwerker.
- De complexiteit van het samenwerken met partners in het sociaal domein en veiligheidsdomein, waarbij rekening moet worden gehouden met verschillende (en soms ontbrekende) opdrachten vanuit de gemeente.

Resultaten onderzoeksvraag 3

Er zijn verschillende contextfactoren die invloed hebben op de uitvoering van de opdracht door Stichting JoU, waaronder de coronaperiode, de verschuiving naar de online leefwereld van jongeren en de dalende mentale gezondheid van jongeren. Ook verschillende maatschappelijke ontwikkelingen en wereldgebeurtenissen, als ook veranderingen in de demografie van de wijken in Utrecht, spelen een rol. De tussenevaluatie laat zien dat Stichting JoU adequaat inspeelt op de effecten van deze contextfactoren op

de veranderende behoeften en uitdagingen van jongeren. Ze focussen hierbij op het signaleren en ondersteunen van de veranderende behoeften en uitdagingen van jongeren.

Reactie op aanbevelingen en vervolg

Het college herkent zich in het beeld van het jongerenwerk dat in het rapport wordt geschetst.

De aanbevelingen worden meegenomen in zowel de lopende subsidieafspraken met Stichting JoU als in de ontwikkeling van de nieuw te formuleren opdracht van het jongerenwerk in Utrecht vanaf januari 2027. De tussenevaluatie in zijn geheel is besproken met Stichting JoU.

1. Beeldvorming van het jongerenwerk uitgevoerd door Stichting JoU

Stichting JoU is er voor alle jongeren in Utrecht, met focus op de groep meest kwetsbare jongeren die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Zij zijn waar de jongeren zijn en streven naar consistente aanwezigheid in de leefwerelden van jongeren. Stichting JoU ziet ontwikkelmogelijkheden op het gebied van communicatie waarbij er geen wens is tot actief werven van jongeren maar wel voor het versterken van het imago dat Stichting JoU niemand uitsluit: iedereen is welkom. Stichting JoU is op dit vlak al actief door, naast hun huidige (digitale) communicatiekanalen, zich extra te richten op onder andere wijkbladen, posters opabri's, informatie op locatie over wie ze zijn en wat ze doen, online op eigen website en via [Doe Mee in Utrecht](#). Zij hebben recent een nieuwe communicatiemedewerker in dienst die komende maanden onder andere in gaat zetten op de ontwikkeling van een nieuwe huisstijl die meer toegankelijkheid en benaderbaarheid moet uitstralen. Ook wordt er gekeken naar zowel online als fysieke toegankelijkheid, vindbaarheid en uitstraling waarbij zij onder andere hun huispagina en het JoU030 kanaal voor jongeren willen terugbrengen naar één website voor iedereen. In de periodieke gesprekken met de gemeente zal de voortgang hierop worden besproken.

2. Verduidelijken rol schooljongerenwerk

Afgelopen jaren heeft Stichting JoU hard gewerkt aan het verstevigen van het schooljongerenwerk op scholen in de stad. In 2023 is onder andere de visie op het schooljongerenwerk herijkt en heeft Stichting JoU samen met de gemeente Utrecht een symposium schooljongerenwerk georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in een zichtbare toename van inzet van schooljongerenwerk op scholen, waarmee actief leefwerelden van jongeren (school, straat, online) aan elkaar verbonden worden. Er zijn echter ook nog uitdagingen. Scholen maken eigenstandige keuzes over de inzet van schooljongerenwerk. Stichting JoU ervaart elk jaar onzekerheid in de continuering van hun inzet op de scholen waar zij nu actief zijn. Sommige scholen geven aan liever niet een externe partij in school medeverantwoordelijkheid te geven voor het pedagogisch klimaat. En soms verwacht een school een meer begrenzendende rol van de jongerenwerker dan passend is bij de visie van het jongerenwerk. Hierin speelt uiteraard ook de genoemde persoonsafhankelijkheid een rol.

Effectieve en stabiele inzet van het jongerenwerk op scholen vraagt om een gedragen beeld van wat we in de stad wenselijk vinden in het langdurig creëren van een positief pedagogisch klimaat op scholen waarbij we de verbinding tussen school en wijk belangrijk vinden. Dit gaan we gedurende de huidige looptijd van de subsidie verder verkennen, zodat dit in de nieuwe opdracht jongerenwerk kan worden meegenomen. Stichting JoU ziet het belang van het leggen van een nog betere verbinding met de bestaande zorgstructuren op scholen en het nog meer inzetten op gesprekken over heldere afspraken en rollen; zowel in training van de schooljongerenwerkers als tussen Stichting JoU en de scholen. We blijven in gesprek met Stichting JoU over de voortgang, ervaringen en inzichten hierin.

3. De (bredere) afstemming met partners in sociaal domein en in het veiligheidsdomein

Vanuit de gemeente onderschrijven we het belang van samenwerking voor een sterke pedagogische basis. Om deze samenwerking tussen organisaties en (bewoners)initiatieven te bevorderen zien we voor ons als gemeente de rol om dit nog scherper terug te laten komen in subsidievoorwaarden. We verwachten van een grote partij als Stichting JoU dat ze een trekkersrol hebben in het neerzetten van een pedagogische visie in wijken en daarbij ook oog hebben voor de eigenheid van (nieuwe) partners en initiatieven in de wijk. We zien momenteel dat Stichting JoU zich met partners in de stad actief inzet voor deze samenwerking en onderlinge afstemming. Zo werd in de eerder uitgevoerde tussenevaluatie uit 2022 de aanbeveling gedaan om te investeren in wederkerig leren tussen de partners in het sociaal domein. Dit is succesvol geweest en ingebed in de huidige werkwijze van JoU en partners. Goede samenwerking blijft echter een aandachtspunt dat volop in ontwikkeling is en waarin, middels de werkwijze van de Wijkalliantie+ (een initiatief van Utrechtse organisaties om meer wijkgericht aan de slag te gaan), veel wordt geïnvesteerd.

Burgemeester en wethouders

Datum 11 maart 2025
Ons kenmerk 30181904

Stichting JoU ervaart vaak korte lijnen in de samenwerking met partners, vooral met DOCK en Sport Utrecht in de doorgaande lijn voor kinderen van 10-14 jaar (een samenwerking die in het werkveld wordt aangeduid met de afkorting SJOCK). De jaarplannen worden ook actief met elkaar afgestemd. Het streven binnen de kaders van de Wijkalliantie+ is om de jaarplannen ook breder met elkaar af te stemmen met de partners binnen het sociaal domein. Ook is er op wijkniveau, onder regie van de gebiedsmanager veiligheid, goede samenwerking tussen onder andere politie, Stichting JoU en de gemeente.

De laatste twee aanbevelingen nemen we, samen de bovenstaande drie aanbevelingen, mee in de ontwikkeling van de nieuwe opdracht van het jongerenwerk in Utrecht per januari 2027:

4. *Het belang van aandacht en ondersteuning voor de randvoorwaarden van langdurige vertrouwensrelaties en continuïteit*

Het jongerenwerk is een vak dat persoonsgericht en persoonsafhankelijk is. Het is belangrijk dat jongeren zo min mogelijk wisselingen in jongerenwerkers meemaken. We kijken hoe we dit zo goed mogelijk kunnen waarborgen in de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk.

5. *Het zoeken naar manieren om projecten structureel te monitoren en te evalueren, en zo te blijven leren en ontwikkelen*

Mede gezien de preventieve aard van de inzet van activiteiten van het jongerenwerk is het vaak lastig de effecten hiervan goed te monitoren, ervan te leren en ze verder te ontwikkelen. Dit nemen we mee in de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk in de stad.

We hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zullen u tijdig informeren inzake de nieuwe opdrachtverstrekking van het jongerenwerk per januari 2027.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,